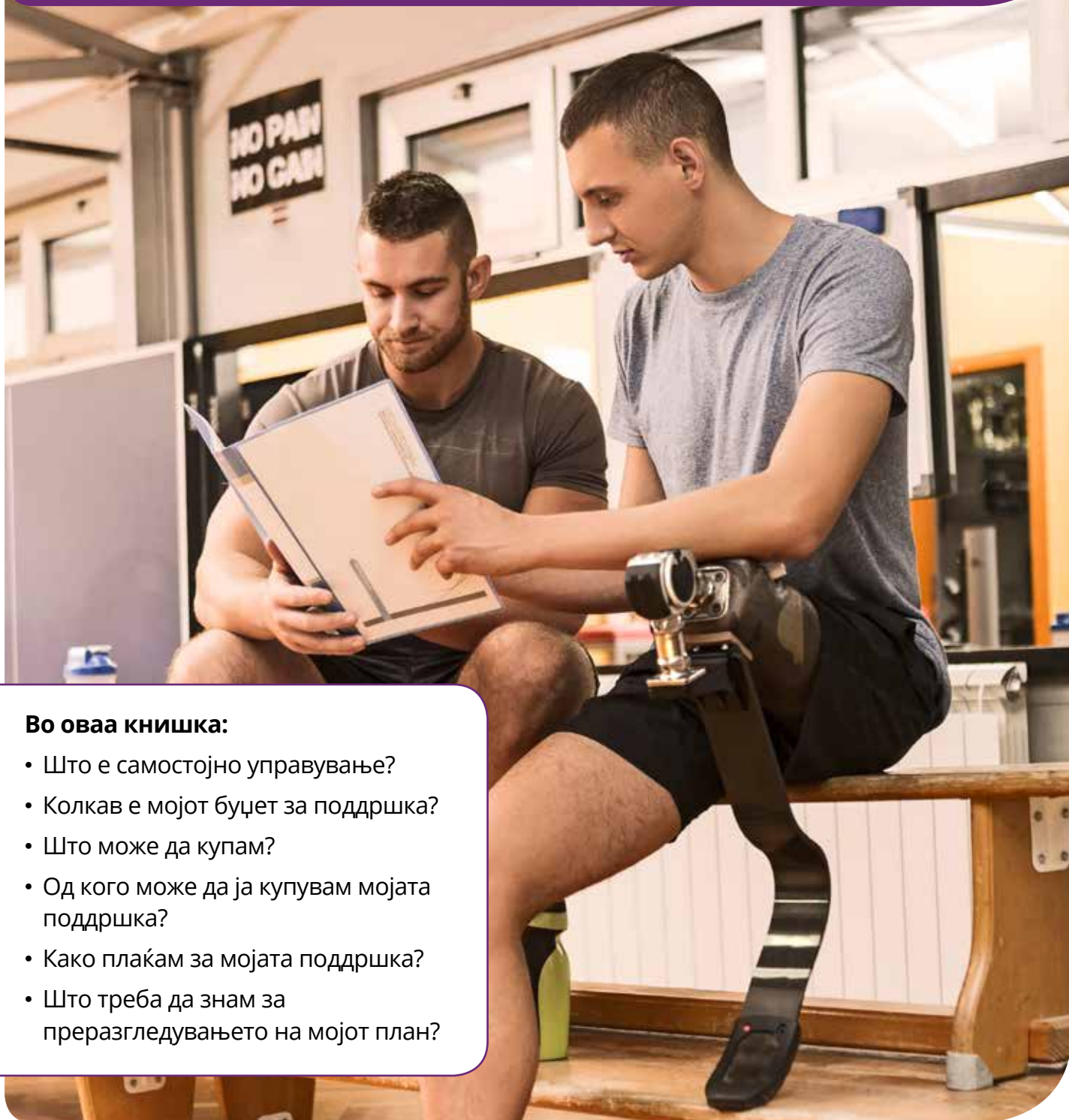

NDIS водич за: Самостојно управување

Во оваа книшка:

- Што е самостојно управување?
- Колкав е мојот буџет за поддршка?
- Што може да купам?
- Од кого може да ја купувам мојата поддршка?
- Како плаќам за мојата поддршка?
- Што треба да знам за преразгледувањето на мојот план?

Верзија 2.0

[ndis.gov.au](https://www.ndis.gov.au)

СОДРЖИНА

Што е самостојно управување?	3
Колкав е мојот буџет за поддршка?	5
Што може да купам?	8
Од кого може да ја купувам мојата поддршка?	9
Како плаќам за мојата поддршка?	12
Што треба да знам за преразгледувањето на мојот план?	14

За овој водич

Кога самите управувате со вашите финансиски средства од Националната програма за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Scheme - NDIS), тоа ви дозволува финансиите што ги добивате да ги употребите како вие мислите дека треба за подобро задоволување на вашите потреби.

Овој водич може да се користи заедно со книшките за корисници на Националната програма за осигурување при попреченост – **Книшка 2: Планирање** и **Книшка 3: Користење на вашиот NDIS план**.

За кого е овој водич?

- За корисници на NDIS, за лица назначени да раководат со планот (plan nominees) или за претставници на деца, кои самите управуваат со финансиските средства од NDIS.
- За луѓето кои сакаат да дознаат што е вклучено во самостојното управување со финансиските средства од NDIS.

Овој водич ќе ви помогне:

- Да го разберете самостојното управување со средствата од NDIS и да одлучите дали тоа ви одговара.
- Да ги разберете вашите права и обврски како корисник кој самиот управува со средствата од NDIS.
- Да разберете како може да ги трошите вашите средства со кои самите управувате, во согласност со вашиот NDIS план.
- Да ја организирате вашата поддршка со средствата од NDIS со кои самите управувате.
- Да го организирате плаќањето на вашата поддршка со средствата од NDIS со кои самите управувате.
- Да се подготвите за преразгледување на вашиот план како корисник кој самиот управува со средствата од NDIS.

Имињата и сликите на некои од луѓето се сменети заради заштита на нивниот идентитет.

Што е самостојно управување?

Самостојно управување е кога вие управувате со вашите финансиски средства од NDIS. Тоа ви дава флексибилност и слобода да одлучите која поддршка ќе ја купите заради постигнување на целите наведени во вашиот план.

Ако самите управувате со вашите средства од NDIS, вие ќе имате:

ИЗБОР

при одлучувањето која поддршка ја купувате во согласност со тоа што е вклучено во вашиот план, кој ја дава таа поддршка и како таа се дава.

ФЛЕКСИБИЛНОСТ

да користите давател на услуги кој најмногу ќе помогне да ги постигнете целите во вашиот план.

ПРАВО

директно да вработувате персонал или да го изнајмувате со договор, или да имате некој што ќе вработува персонал во ваше име.

СПОСОБНОСТ

да преговарате за цените на вашата поддршка, за таа да биде исплатлива, и да ги користите заштедените средства за купување повеќе или поквалитетна поддршка.

КОНТРОЛА

и одговорност за вашите средства од NDIS, такашто ќе можете да го испланирате вашиот буџет за периодот на траење на вашиот план.

Вие не мора самите да управувате со сите ваши средства. Може да одберете самите да управувате со само дел од вашиот буџет за поддршка, а со остатокот да управува менаџер за планирање (plan manager) или Националната агенција за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Agency - NDIA).

Кои се трите начини на кои може да управувам со мојот NDIS план?

Самостојно управување: NDIA ви дава финансиски средства за да можете да купите поддршка што најмногу помага да ги постигнете целите наведени во вашиот план. Вашиот давател на поддршка (support provider) може, но не мора да е регистриран во NDIS. Вие може да преговарате за цената што ја плаќате за некој вид на поддршка, под услов трошоците да бидат покриени со финансиските средства предвидени во вашиот план додека тој важи. Вие не треба да резервирате услуги за вашата поддршка што самите ја организирате, бидејќи директно им плаќате на давателите на услуги.

Планско управување: NDIA го плаќа вашиот менаџер за планирање, кој ќе им плаќа на вашите даватели на услуги наместо вас. Вашиот менаџер за планирање мора да биде регистриран во NDIS. Регистриран давател на услуги ги задоволува стандардите на NDIS за квалитет и безбедност. Ако одлучите да користите давател на услуги кој не е регистриран, проверете дали ги има потребните квалификации, обука и безбедносни проверки. Вашите други даватели на поддршка може, но не мора да се регистрирани во NDIS. Вашиот менаџер за планирање не може да плати повеќе од цените одредени од NDIA за конкретни видови на поддршка.

Финансирање со кое управува NDIA: NDIA им плаќа на вашите даватели наместо вас. NDIA може да им плаќа само на давателите кои се регистрирани во NDIS и не може да плати повеќе од цените одредени од NDIA.

За време на вашиот состанок за планирање ќе ве прашаат како сакате да се управува со вашите средства од NDIS. Пред состанокот разговарајте со вашиот координатор во локалното подрачје (Local Area Coordinator - LAC) или со NDIA, за да ги разберете вашите можности. Исто така е корисно да стапите во врска со групи за поддршка на лица кои самите управуваат со нивните средства од NDIS. Има многу луѓе кои можат многу да помогнат со нивните совети како самостојно да се управува со средствата.

Регистрираниот давател на услуги ги задоволува стандардите на NDIS за квалитет и безбедност. Ако одлучите да користите давател на услуги кој не е регистриран, проверете дали ги има потребните квалификации, обука и безбедносни проверки.

Дали самостојното управување е за мене?

Ако имате намера самите да управувате со вашиот NDIA план, треба да ги разберете вашите обврски во врска со тоа.

Обврските на лицата кои самите управуваат со нивните NDIA планови вклучуваат:

- **купување на поддршка** која е во врска со целите во вашиот NDIS план
- **подготвување на јасни договори** со вашите даватели за поддршката што ќе ја добивате, вклучувајќи како ќе се даваат и плаќаат услугите
- **управување со вашите финансиски средства** така што трошоците за поддршката се исплатливи и може да се покријат од вашиот буџет
- **побарување и плаќање за поддршката** со навремени барања за плаќање и навремено плаќање
- **чување на фактурите и признаниците** за да се покаже дека вашата поддршка сте ја плаќале користејќи ги вашите финансиски средства од NDIS
- **исполнување на вашите обврски како работодавец** ако одберете да вработувате персонал директно
- **докази за тоа како сте ги користеле средствата со кои самите управувате** за постигнување на вашите цели кога ќе се преразгледува вашиот план
- **известување на NDIA** за секоја значајна промена на вашите околности, како резултат на што може да се случи да не сте способни да ги исполнувате обврските како лице кое самостојно управува со средствата од NDIS
- **учествување во секоја проверка на исплати**, при што ќе треба да покажете фактури, признаници или други докази што покажуваат дека вашите средства сте ги потрошиле во согласност со вашиот NDIS план.

Вие и натаму можете самите да управувате со своите средства дури и ако ви треба помош да ги исполните овие обврски.

Каква поддршка може да добијам за да ми помогне самиот/самата да управувам со финансиските средства?

Ако сакате самите да управувате со финансиските средства, но не сте сигурни дали сте спремни за тоа, може од вашиот LAC координатор или NDIA планер да побарате помош за да ги развиете потребните способности. Сите заштеди што ќе ги направите преку самостојно управување со вашите средства од NDIS исто така може да се користат за купување поддршка што ќе ви помогне за ефикасно управување со вашите средства. Некои примери на поддршка што може да ви помогнат за самостојно управување со финансиските средства вклучуваат:

- книговодствени и сметководствени услуги
- услуги во врска со вработување
- софтверски апликации
- координација на поддршката и помош за управување со планот
- организации за поддршка во кои членуваат луѓе во слична ситуација.

ФРЕНК

Од почетокот на 2015 година Френк самиот управува со неговите средства од NDIS. Неговите цели се да остане да живее дома и да стане независен, за да може да прави работи без да му треба поддршка од персонал со полно работно време.

Во согласност со неговиот NDIS план, Френк искористи дел од неговите финансиски средства за да плати за помошта при изборот и организирањето на неговата поддршка, и за да научи како да го користи интернет порталот турласе за водење на неговите финансии. Френк исто така плати за услуги од книговодител. Искуството што Френк го доби со самостојното водење на неговите финансии значи дека тој може да одлучува и да има контрола во неговиот секојдневен живот. Со делот од средствата што ги употреби за воведување на иновативна технологија во неговиот дом, Френк сега може да има поддршка само кога таа му е потребна, а не постојано. Тој е понезависен, се чувствува многу посрекен и има повеќе самодоверба.

“

“Самостојното управување со финансиските средства е најдобрата работа што ми се случила, тоа ми го смени животот.”

ФРЕНК, КОРИСНИК НА NDIS КОЈ САМ УПРАВУВА СО СРЕДСТВАТА

Колкав е мојот буџет за поддршка?

Кога ќе имате одобрен NDIS план, вие ќе можете на интернет да ги видите вашиот план и буџетот за поддршка, користејќи го порталот за корисници на NDIS – myplace. Исто така ќе добиете копија на вашиот план. Во планот ќе бидат наведени вашите цели и видовите на поддршка што ви се достапни за да ви помогнат да ги постигнете тие цели.

Во вашиот план, буџетот за поддршка ќе ви покаже за што добивате средства од NDIS и како ќе се управува со тие средства. Финансирањето на вашиот план се засновува на тоа што е разумно и неопходно за задоволување на вашите потреби.

Ако вие со средствата управувате самостојно, во поглавјето „Како ќе се исплатува поддршката“ ќе стои „NDIA ќе ми плаќа мене или директно на лицето назначено да управува со мојот NDIS план“.

Постојат три вида на буџети за поддршка што може да бидат финансирани од вашиот NDIS план:

1. Буџет за основна поддршка (Core Supports budget)
2. Буџет за поддршка за зголемување на способноста (Capacity Building Supports budget)
3. Буџет за големи поддршки (Capital Supports budget)

1. Буџет за основна поддршка

Основната поддршка ви помага околу секојдневните активности, вашите сегашни потреби во врска со попреченоста и за постигнување на вашите цели.

Вашиот основен буџет е најфлексибилен. Финансиските средства што ги имате во вашиот вкупен основен буџет можете да ги користите за кој и да е вид од наведените поддршки. Тоа значи дека ако парите се при крај во една од подолу наведените категории, вие може да користите средства од друга категорија под услов вашите потреби да бидат задоволени од основниот буџет.

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Помош во секојдневниот живот	Дневни активности	На пример, помош околу секојдневните активности, чистење на домот и/или одржување на дворот.
Потрошен материјал	Потрошен материјал (consumables)	Секојдневни нешта што може да ви се потребни. На пример, средства за одржување на лична хигиена или технолошка опрема и помагала за помош со ниска цена, заради подобрување на вашата независност и/или подвижност.
Помош околу учеството во општеството и заедницата	Учествовање во социјални и граѓански активности, и активности во заедницата	На пример, работник за поддршка кој ќе ви помага да учествувате во социјални и активности во заедницата.
Превоз	Превоз	Тоа е поддршка што ви помага да се превезувате на работа или други места, што ќе ви помогне да ги остварите целите од вашиот план. Како ќе ги трошите вашите средства за превоз и како ќе ви бидат платени (дали однапред или со редовни исплати) за секој ќе биде различно. Вашиот LAC координатор ќе ви објасни како може да го користите овој буџет.

Шарлота

Целта на Шарлота е да научи да биде понезависна во секојдневниот живот и да стекне пријатели. Во нејзиниот основен буџет таа има средства да плати за да добива помош за работи како што се да се облекува и да готви јадење.

Со текот на времето Шарлота се почувствува сигурна дека може да ја намали поддршката што ѝ е потребна наутро за да се облече и да си приготви појадок. Бидејќи буџетот за основна поддршка на Шарлота е флексибилен, таа одлучи да го намали износот за индивидуалната поддршка наутро и тие средства да ги користи за учество во групна активност на рекреативно пливање еднаш неделно.

2. Буџет за поддршка за развивање на способности

Поддршката за зголемување на способности (понекогаш нарекувана CB - Capacity Building) ви помага да ја зголемите вашата независност и способности заради постигнување на вашите цели. За разлика од вашиот буџет за основна поддршка, вашиот буџет за развивање на способности не може да се префрлува од една категорија на поддршка во друга.

Категориите на поддршка за развивање на способностите се:

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Координација на поддршката	Координација на поддршката	Тоа е фиксен износ за координаторот за поддршка кој ќе ви помогне да го користите вашиот план.
Подобрување на условите за живеење	Развивање на способноста за живеење дома	Поддршка за да најдете соодветно место за живеење и да го задржите.
Зголемување на учеството во социјалниот живот и заедницата	Развивање на способноста за учество во социјални и граѓански активности, и активности во заедницата	Развој и обука за подобрување на вашите способности, за да можете да учествувате во активности во заедницата, како и во социјални и рекреативни активности.
Наоѓање и задржување на работа	Развивање на способноста за вработување	Ова може да вклучува поддршка за вработување, обука и проценки кои ќе ви помогнат да најдете работа и да ја задржите, како што е поддршката за вработување на лица после завршено школување (School Leaver Employment Supports - SLES).
Подобрување на односите со луѓе	Развивање на способноста за подобрување на односите со луѓе	Оваа поддршка ќе ви помогне да соработувате со други луѓе.
Подобрување на здравјето и добросостојбата	Развивање на способноста за подобрување на здравјето и добросостојбата	Вклучувајќи совети за физички вежби или исхрана за да го контролирате влијанието на вашата попреченост.
Подобрено учење	Развивање на способноста за учење во текот на целиот живот	Примерите вклучуваат обука, советување и помош по завршувањето на училиште, за да го продолжите образованието, на пример на универзитет или TAFE.
Поголем избор на начинот на живеење	Развивање на способноста при избор и контрола	Начинот на управување со план, за да ви помогне да научите да управувате со вашиот план, финансирање и плаќање на услугите.
Подобрување на секојдневниот живот	Развивање на способноста за изведување на секојдневни активности	Процена, обука или терапија заради развивање на вашите способности, независност и учество во заедницата. Овие услуги може да се даваат во групи или поединечно.

3. Буџет за големи поддршки

Големите поддршки вклучуваат поскапи технолошки апарати за помош, приспособување на опрема, дом или возило, и финансирање на еднократни набавки што можеби ви требаат (вклучувајќи специјализирано сместување поради попреченост – живеалишта специјално дизајнирани за луѓе со попреченост).

Важно е да се запамети дека средствата од буџетот за голема поддршка може да се користат само за конкретна цел и не можат да се користат за плаќање на ништо друго. Буџетот за крупни поддршки има две категории на поддршка:

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Технологија за помош	Технологија за помош	Ова вклучува опрема за движење, лична нега, комуницирање и рекреативни работи како што се инвалидски колички или модификации на возило.
Преправки во домот	Преправки во домот	Преправки во домот, како што е поставување на ракофатка (hand rail) во бања, или специјализирано сместување при попреченост (Specialist Disability Accommodation) за корисници на кои им е потребно специјално сместување поради нивната попреченост.

Наведена поддршка

Ако имате поддршка што е означена како 'stated supports' („наведена поддршка“), тоа значи дека тие средства се доделени за некоја конкретна поддршка и дека не можат да се користат за ништо друго. „Наведената поддршка“ не можете да ја замените за ниедна друга поддршка.

'In-kind' поддршка

Ако во вашиот план има поддршка што е означена како 'in-kind', тоа значи дека поддршката веќе ја платила федералната или владата на некоја држава или територија. Тоа значи дека мора да го користите давателот кој се наоѓа на списокот и на кој веќе му е платено за услугите. „In-kind“ поддршката ќе функционира кратко време додека NDIS се проширува низ Австралија.

Поддршка од регистрирани даватели

Оваа поддршка мора да ја обезбеди давател кој е регистриран во NDIS за:

- посебно сместување при попреченост
- специјалистички услуги за поддршка во врска со однесувањето, кои обезбедуваат проценка на поддршката или подготвуваат план за поддршка во врска со однесувањето
- секоја поддршка каде давателот може да има потреба да користи некоја ограничена постапка (restricted practice).

Вашиот LAC координатор или NDIA планер ќе разговара со вас за овие видови поддршка, ако ви бидат потребни.

БЕН

Бен и неговиот најдобар другар Чарли поминаа фантастичен викенд во центарот на градот. Четири ноќи беа сместени во еден стан, играа мини голф, излегуваа во градот и воопшто го правеа сето она што го прават сите мажи на нивни години.

Клари, работникот за поддршка на Чарли, беше со нив и им покажа како да уживаат и да бидат безбедни кога не се со нивните семејства.

“Клари нѝ готвеше, а ние ги миевме чиниите и се пакувавме“, објасни Бен. „Научивме како да го фатиме возот за фестивалот на пиво и скара.“

Со парите на Бен од NDIS планот беа платени работите што ќе беа покриени ако тој престојуваше во објект за одмена на нега (respite service). Со парите беа платени престојот од четири ноќи во стан и поддршката што им ја даде Клари за учење на нови способности. Сето тоа чинеше помалку од престојот, по тарифа за краткорочно сместување, за една саботна ноќ.

Што може да купам?

Вие може да избирате која поддршка ќе ја купите за да ги постигнете вашите цели.

Кога ќе ги разберете вашиот NDIS план и буџет за поддршка, може да изберете која поддршка ќе ја купите. Бидејќи сами управувате со средствата, вие можете навистина да бидете креативни како најдобро да ги задоволите вашите потреби и целите од планот, користејќи ги вашите средства.

Следните упатства се подготвени за да ви помогнат да одлучите што може да купите со вашите средства од NDIS.

Може ли тоа да го купам со моите средства од NDIS?

Дали поддршката ќе ви помогне да ги постигнете целите од вашиот NDIS план?	Поддршката што ја купувате мора да биде во врска со буџетот за поддршка и целите наведени во вашиот сегашен NDIS план, и во врска со вашата попреченост.
Дали поддршката има разумна цена и навистина вреди?	Поддршката, во споредба со другите можности, треба да биде најисплатлива за вас. Запомнете, вие може да изберете да платите помалку за да добиете повеќе поддршка, или да платите повеќе за поквалитетна поддршка што ги задоволува вашите потреби.
Дали можете да си ја дозволите поддршката со вашиот буџет?	Вашите финансиски средства од NDIS треба да траат до крајот на планот. Направете го вашиот буџет порано, за да знаете што можете да си дозволите. Тоа ќе ви помогне да водите сметка за вашите средства и да донесувате одлуки за сите промени на вашата поддршка во текот на вашиот план.
Дали поддршката ќе ви помогне да се поврзете со вашата заедница и да ги подобрите односите со семејството и пријателите?	Поддршката што ја купувате треба да ви помогне да учествувате во активности со пријателите и други членови на вашата заедница, или да ви помогне да најдете работа или да ја сочувате.
Дали поддршката треба да се финансира преку NDIS, а не од други државни служби?	Во вашиот NDIS план, финансираната поддршка нема да вклучува поддршка што ја добивате од други државни служби. На пример, забарските, здравствените или болничките услуги, образованието, сместувањето и јавниот превоз ги обезбедуваат други државни служби.
Дали поддршката е безбедна?	Поддршката што ја купувате мора да биде легална. Таа не треба да предизвикува опасност или да ве изложува на ризик вас или други луѓе.

Ако можете да одговорите со „да“ на секое од овие прашања, поддршката е веројатно во согласност со вашиот NDIS план и цели. Ако не сте сигурни, секогаш може да проверите со вашиот LAC координатор или NDIA планер.

Тоа што го купувате со средствата со кои самите управувате ќе биде исто толку индивидуално како вас.

Со вашите средства од NDIS не можете да плаќате на некој член на семејството за да ви дава поддршка. Тоа е важно за вас и вашето семејство заради одржување на добри односи меѓу вас.

Од кого можам да купам поддршка за мене?

Давател на услуги е лице, бизнис или организација која ви дава поддршка.

Даватели може да бидат големи компании, добротворни организации, мали непрофитни организации, индивидуални занаетчи или секој друг вид на бизнис. Давателите имаат искуство и знаења во различни области, па затоа е важно да утврдите што сакате и да најдете даватели што ви одговараат.

Кога ќе одлучите што сакате да купите, време е да дознаете повеќе за давателите на услуги во вашето подрачје. Корисно е да се распрашате за давателите, да ги проверите коментарите за нив и да побарате совети од семејството, пријателите и луѓето во слична ситуација. Може да се сретнете со различни даватели пред да одлучите кој да ви дава поддршка. Вашиот координатор за рано интервенирање во раното детство (ECEI), LAC координаторот или координаторот за поддршка исто така може да ви помогнат. Даватели регистрирани во NDIS може да побарате со Provider Finder (пребарувач на даватели) на порталот myplace.

Имајте предвид дека е лесно да ги промените давателите ако не сте задоволни со поддршката што ја добивате или ако мислите дека повеќе ви се исплаќа да користите некој друг давател.

Како лице кое само управува со средствата од NDIS, постојат различни начини на кои можете да ја купите поддршката. Вие можете:

1. Да купувате поддршка од бизниси или организации
2. Да користите самостојни изведувачи на работите (self-employed contractors)
3. Директно да вработувате персонал

1. Бизниси и организации

Бизнисите и организациите може да бидат или да не бидат регистрирани во NDIS, ако ви помагаат да ги постигнете вашите цели наведени во вашиот NDIS план на безбеден и професионален начин.

Обично бизнисите и организациите ќе ја организираат вашата поддршка и ќе ја преземат одговорноста за работниците за поддршка во ваше име. Кога организирате поддршка со давател на услуги регистриран во NDIS важно е да му дадете на знаење дека треба да ви даде фактура (invoice).

2. Самостојни изведувачи

Самостоен изведувач на работи (self-employed contractor) е лице кое има австралиски бизнис број (Australian Business Number - ABN) и обично е одговорно за своето осигурување, данок и придонеси во пензиски фонд (superannuation). Самостојните изведувачи може да бидат или да не бидат регистрирани во NDIS.

Многумина градинари, чистачи и занаетчи се самостојни изведувачи.

Вие треба да проверите дали изведувачот има:

- соодветни безбедносни проверки
- австралиски бизнис број
- соодветно осигурување
- соодветни квалификации и способности.

Изведувачите може да наплатуваат според извршена работа или на час, и ќе ви дадат фактура за да ја платите поддршката или признаница (receipt) дека сте платиле. Во фактурите и признаниците треба да бидат наведени видот на поддршка, количеството на поддршка, цената и австралискиот бизнис број.

3. Директно вработување на персонал

Вие ги одбирате, вработувате и надгледувате лицата кои ви даваат поддршка.

Како работодавец, вие ќе треба:

- да проверите дали вашиот персонал има соодветни способности, квалификации, обука и, каде што тоа е важно, соодветни безбедносни проверки
- да ги покривате трошоците на вработување на персоналот, да ги исплатувате нивните плати, придонеси во пензискиот фонд и осигурување, според стапката за поддршка пресметана во буџетот на вашиот план
- да барате совети или помош, кога е потребно, од професионални лица, на пример сметководител, финансиски советник, агенција за вработување или правник. Тие може да ви помогнат да направите систем за исплата на соодветни плати, придонеси во пензискиот фонд и осигурување.

Ако правилно го водите вашиот буџет, трошоците за директно вработување на персонал лесно ќе ги покриете од вашите финансии. Тоа што ќе го заштедите, може да ви помогне околу организирањето на директно вработување или да купите повеќе поддршка.

ЛИН

Лин е страстен уметник. Таа решила сама да управува со целото нејзино финансирање од NDIS, за да може сама да избира лица за поддршка.

Лин вработи директно некои од нејзините даватели на услуги и создаде единствен и флексибилен тим што најмногу ги задоволува нејзините потреби. Лин вработи еден учител по уметност кој не само што ѝ дава поддршка, туку и го развива нејзиниот уметнички талент. Лин исто така ја плаќа поддршката од еден студент по физиотерапија кој ги разбира нејзините потреби и ѝ дава поддршка во TAFE.

“

Самостојното управување ми овозможува да бидам поефикасна со моите средства и да одбирам луѓе за поддршка според моите конкретни потреби.“

ЛИН, КОРИСНИК НА NDIS КОЈА САМА УПРАВУВА СО СРЕДСТВА

Треба да размислувате иновативно за да ги постигнете вашите цели

Една од користите на самостојното управување со финансиските средства е можноста да бидете креативни во поглед на задоволувањето на вашите потреби и наоѓањето на поддршка што ви помага да ги постигнете вашите цели. Може да се случи некој вид на поддршка што сте ја избрале да не е лице за поддршка или давател на услуги, и тоа е во ред. Меѓутоа, тоа и натаму треба да е во врска со поддршката вклучена во вашиот план и со целите во вашиот план.

Колку треба да платам за поддршката?

Како што имате слобода да користите кој и да е давател на услуги кој најмногу може да ви помогне да ги постигнете вашите цели, кога самите управувате со вашите средства вие може да преговарате со вашиот давател за цената на поддршката.

Добро е да ги споредите цените за слична поддршка што ја нудат различни даватели, за да проверите дали добивате најдобра вредност за парите.

Земете го предвид следното кога одлучувате колку да платите за некоја поддршка:

- **вредност за парите:** Дали цената на поддршката е разумна во споредба со користа што ќе ја имате од неа?
- **квалитет:** Дали поддршката е висококвалитетна и дали ќе помогне да ги постигнете вашите цели?
- **квантитет:** Колку поддршка ќе ви треба во текот на вашиот план?
- **буџет:** Колку средства имате на располагање во вашиот NDIS план и дали можете да си ја дозволите сумата за потребната поддршка во рамките на вашиот буџет?

Водичот за цени (Price Guide) на NDIA исто така може да биде корисен кога одлучувате колку сте спремни да платите за некоја поддршка. Во водичот се наведените највисоките цени кои давателите регистрирани во NDIS може да ги бараат за конкретни видови на поддршка. Водичот е достапен на [веб страницата на NDIS](#) и се ажурира на 1 јули секоја година.

Правење на договор за услуги

Препорачливо е да имате договори за услуги со секој од вашите даватели на услуги, во кои е јасно наведено кои услуги ќе ви бидат дадени, како ќе ви бидат дадени и како ќе бидат платени. Вашиот давател може да има свој стандарден договор за услуги или вие можете да направите ваш. На [веб страницата на NDIS](#) има повеќе информации за правењето на договори за услуги. Ваша обврска е да им плаќате навреме на вашите даватели и да ги исполнувате вашите обврски кон нив.

ЏУДИ И САРА

Џуди и нејзината ќерка Сара живеат во оддалечена област во Западна Австралија. Џуди реши сама да управува со NDIS финансирањето на Сара, за да има поголем избор на даватели.

Џуди вели дека пред воведувањето на NDIS, таа и Сара добивале поддршка од разни агенции, но биле разочарани зашто нивните услуги често биле несигурни.

“Се сеќавам на многу случаи кога персоналот за поддршка едноставно не доаѓаше, поради што морав да ги менувам моите планови”, вели таа. “Исто така мислам дека е важно да постои врска со работниците за поддршка, но давателот праќаше кој било. Работниците не беа локални, па кога се живее во оддалечено место тоа значеше дека ако некој се разболи, немаше замена.”

Самостојното управување со средствата од NDIS на Сара ѝ овозможи на Џуди да ангажира изведувачи заради давање поддршка на Сара.

“Тоа добро функционира затоа што Сара сака различни луѓе да ѝ даваат поддршка за различни работи”, вели Џуди. “На пример, ако Сара оди на поп концерт, таа го ангажира Сем кој е млад љубител на музика. А кога слика, Сара добива поддршка од искусната сликарка Алба.”

Џуди вели дека општо земено, ангажирањето на тим на изведувачи им нуди флексибилност.

“Тие се вклопуваат во животниот стил на Сара, со квалитетот на услугите ги заслужуваат парите, а ни нудат можност да заштедиме”, вели Џуди. Таа и Сара добиваат висококвалитетна поддршка и можат да купат повеќе поддршка, бидејќи изведувачите наплатуваат помалку за нивните услуги од организациите што нудат поддршка во нивната заедница.

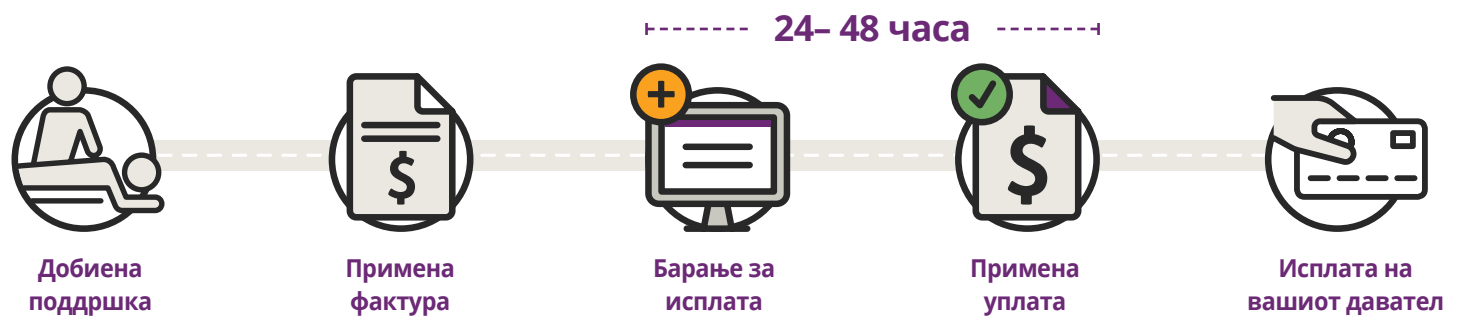
Како плаќам за мојата поддршка?

Откако сте ја организирале вашата поддршка и давателите на услуги, ваша обврска е да им платите користејќи ги вашите средства од NDIS.

Постојат две можности за плаќање на вашата поддршка со средствата од NDIS:

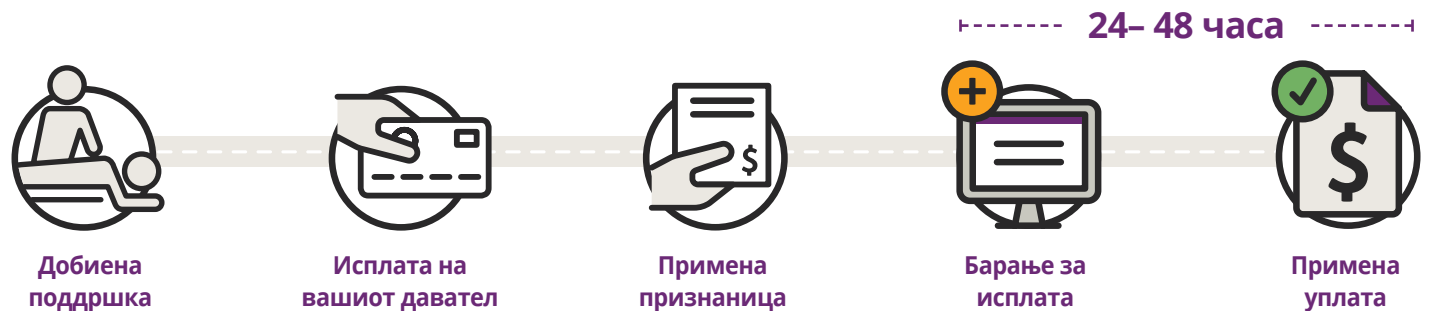
1. Доставете барање за исплата и потоа платете му на вашиот давател:

Кога од вашиот давател на услуги ќе добиете сметка, фактура или документ со број на одработени часови (timesheet), направете барање за исплата (Payment Request).. Тоа може да се направи преку интернет на порталот myplace. Периодот од буџетот на вашиот NDIS план ќе бидат префрлени на вашата назначена сметка во банка во рок од 24 до 48 часа. Потоа вие може да му платите на вашиот давател на услуги.

2. Платете му на вашиот давател и потоа доставите барање за исплата:

Откако сте ја добиле поддршката, платете му на давателот од ваши пари и земете признаница. Доставете барање за префрлување на пари од буџетот на вашиот NDIS план, на вашата назначена сметка во банка. Парите ќе ви бидат надоместени во рок од 24 до 48 часа.

Ако можете да си дозволите во рамките на вашиот буџет за поддршка со кој управувате сами, можете да изберете со дел од парите од NDIS да побарате професионален совет и помош за да го организирате буџетот на вашиот NDIS план, да управувате со него и да им плаќате на вашите даватели на услуги. Во ситуации кога не можете да го користите порталот myplace, на располагање е [образецот барање за исплата](#) (payment request form).

Отворање на банковна сметка

Ако сами управувате со вашите финансиски средства од NDIS, треба да отворите посебна банковна сметка.

Така ќе ви биде полесно да видите колку пари влегуваат и кои исплати се направени.

Средства од NDIS ќе бидат уплатувани само на сметка со која управува лицето одговорно за самостојно управување со поддршка. Тоа можете да бидете вие како корисник, лице назначено во NDIS планот или претставник на корисник помлад од 18 години.

Како да доставам барање за исплата?

Најлесен и најбрз начин за доставување на барање за исплата е со користење на интернет порталот myplace. За да доставите барање за исплата, пријавете се (log in) на вашиот myplace портал и одберете 'Payment Request'. Потоа може да внесете:

- почетната и завршната дата на поддршката
- износот на исплатата
- категоријата на поддршка (буџетот во вашиот NDIS план за самостојно управување, од кој сакате да повлечете средства).

Барањето за исплата треба да одговара на сумата во фактурата или признаницата од вашиот давател, или – ако вие директно вработувате персонал – да биде иста со вашата евиденција на плаќања. Барањето треба да биде за иста категорија на поддршка како видот на поддршка за која барате исплата.

Откако ќе поднесете налог за исплата, потребни се 24 до 48 часа средствата да бидат уплатени во вашата банковна сметка. На веб страницата на NDIS има информации како да го користите порталот myplace и образец на налог за исплата.

Детални упатства за користењето на myplace видете на NDIS myplace participant portal: Step-by-step guide (Порталот myplace за учесници во NDIS: Водич чекор по чекор) на [веб страницата на NDIS](#).

НИКИ

За организирање на нејзините плаќања на Ники ѝ треба половина час секои две недели.

Ники има изнајмено давател на услуги за два часа лична нега секој ден. Исто така, таа ја вработи Клер како работник за поддршка, за да ѝ помага да има пристап и биде вклучена во активности во нејзината локална заедница.

Според нејзиниот договор со двата даватели, Ники треба да ги плаќа нивните фактури во рок од 28 дена. Секои две недели, Ники се пријавува (logs in) на нејзиниот myplace портал, поднесува барања за плаќање за фактурите што ги добила и ги плаќа сите фактури што стасале за исплата.

Таа ги впишува броевите на барањата за плаќање на секоја нова фактура и ги заведува за плаќање во следниот двонеделен период. Потоа таа проверува на нејзината банковна сметка дали се влезени уплатите од NDIS побарани во претходните две недели и ги плаќа фактурите што стасале за исплата.

Во евиденцијата на Ники, на секоја фактура се запишани бројот на барањето за исплата и бројот на признаницата, за да се види дека се платени.

Кои документи треба да ги чувам?

Сите фактури, признаници, листи за исплатен доход (pay slips) и банковни извештаи (statements) треба да се чуваат пет години, како доказ дека одговорно сте управувале со вашите самостојно управувани буџети за поддршка и барањата за исплата. NDIA прави проверки на случајно одбрани корисници за да провери дали самостојно управуваните средства биле потрошени и правилно користени. Од вас може да биде побарано во секое време да дадете докази за некоја исплата што одговара на налогот за исплата што сте го поднеле. Важно е вашата документација да биде добро организирана, за да ѝ покажете на NDIA како сте ги потрошиле средствата.

Евиденцијата за плаќања треба да содржи:

- име на давателот на услуги
- австралиски бизнис број на давателот
- датум на поддршката
- кус опис на дадената поддршка и во каква врска е со категориите на поддршка и целите во вашиот план
- колку поддршка сте добиле
- цена на поддршката.

Што треба да знам за преразгледувањето на мојот план?

Промени на вашите околности и на потребите од поддршка

Важно е на вашиот LAC координатор или NDIA планер да им кажете за секој настан или промена на околности што може да влијаат на вашиот план. Тоа вклучува и ако планирате да престојувате во странство повеќе од шест недели. Ако дојде до некоја промена на вашите потреби од поддршка или на околностите, треба да пополните образец за промена на околности (change of circumstances form).

Најдобро е вашиот NDIS план уште од почеток да биде составен така што ќе можете со вашите средства од NDIS да управувате на начин што најдобро ги задоволува вашите потреби. Ако треба, може да побарате преразгледување за промена на начинот на кој се управува со вашето финансирање.

Преразгледување пред завршувањето на планот

Пред вашиот план да заврши, ќе ви се јават за разговор за преразгледување на вашиот план. Тоа вам и на NDIA ви дава можност за:

- проверка дали поддршката што ја купувате ви помага да ги остварите вашите цели
- одредување на нови цели ако претходните биле остварени
- објаснување зошто сте смениле некоја поддршка што не функционираше добро
- давање информации за поддршката што добро функционираше
- дискусија како можете да ја зголемите вашата независност и да продолжете со развивање на вашата способност за самостојно управување со финансиските средства.

Одлично е ако сте можеле да ја купите поддршката што ви требала и сеуште имате непотрошени средства на крајот од вашиот план. Тоа нема да влијае на износот на финансирање во вашиот следен план. Финансиските средства во секој план се врз основа на тоа што е разумно и неопходно за постигнување на вашите сегашни цели.

Ако сами сте управувале со својот фонд и на крајот на вашиот план имате непотрошени средства, тоа може да биде знак дека многу добро самостојно сте управувале со вашите средства. Тоа ја поддржува корисноста од самостојното управување и успешноста на NDIS.

“

“Ние сами управуваме со финансирањето од NDIS на нашата ќерка. За нас тоа е исто толку едноставно како водењето сметка и плаќањето на нашите домашни сметки”

**ТЕНИША, МАЈКА НА
КОРИСНИК НА NDIS**

Ваши белешки и прашања

За повеќе информации за оваа книшка ве молиме стапете во контакт со:

www.ndis.gov.au

Националната агенција за
осигурување при попреченост
(National Disability Insurance Agency)

 Телефон 1800 800 110

 Најдете нè на Facebook/NDISAus

 Следете нè на Twitter @NDIS

За луѓе на кои им треба помош со
англискиот јазик

 TIS: 131 450

За луѓе со оштетен слух или говор

 ТTY: 1800 555 677

 Speak and Listen: 1800 555 727

 Пренос преку интернет: National
Relay Service www.relayservice.gov.au

македонски | Macedonian

